

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

kombi-studia

Speciálně pedagogická terminologie. Vymezení základních pojmů, vztahujících se k podpoře dětí/žáků se SVP při jejich vzdělávání.

CO SE VÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA?

Slido.com
53053

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

- **v širším smyslu** – jako vymezení každé speciálně zaměřené pedagogiky (podle věku, předmětu)
- **v užším smyslu** – věda o zákonitostech speciální výchovy a speciálního vzdělávání jedince, který vyžaduje *speciální přístup* při vzdělávání a speciální *podporu* při pracovním a společenském *uplatnění*
- **současné pojetí** – zabývá se problematikou jedince se znevýhodněním od jeho narození až po stáří (raný a předškolní věk, školní věk, adolescence, dospělost a stáří)

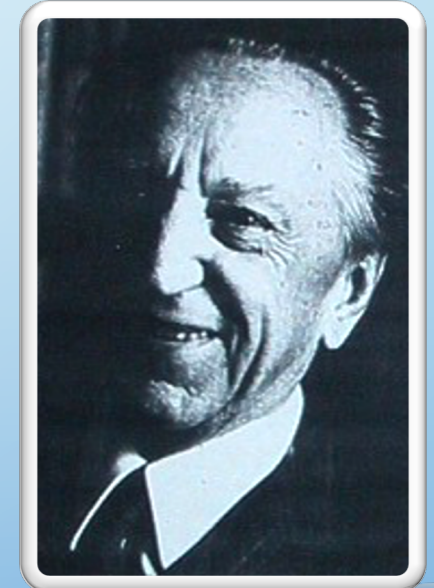
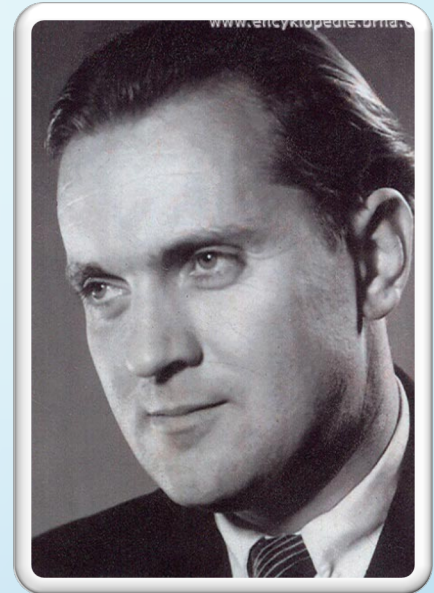
Novinky z Floridy – od Special education k ...
Exceptional Education - mimořádná pedagogika
Unique abilities / skills - unikátní dovednosti

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

- termín poprvé v r. **1957** brněnský pedagog a spisovatel **RNDr. Bohumír Justyn Popelář**
- od r. **1973** začal užívat český speciální pedagog, zakladatel logopedie, foniatr **prof. Miloš Sovák**

Cíle

- vychází z principu humanismu → uznání hodnoty a svébytnosti člověka
- vychází z práv lidí s postižením na rozvoj a respektování jejich osobnosti a práva na vzdělání

INTERDISCIPLINÁRNÍ VZTAHY

- obecná pedagogika a didaktika
- dějiny pedagogiky a dějiny školství
- psychologie, patopsychologie a psychopatologie
- sociální psychologie, sociologie, sociální patologie
- filozofie výchovy, teorie výchovy
- pedagogika volného času, andragogika, pedagogická diagnostika

Jednotlivé pédie pak mají vztahy na další obory

- biologie, medicína (pediatrie, psychiatrie, ortopedie, neurologie, ORL, foniatrie, plastická chirurgie...), technika

TERMINOLOGIE

- postižený člověk – nahrazováno
 - → jedinec se speciálními potřebami, jedinec s postižením
- WHO 1980 a změna z r. 1990 – viz kapitoly s. 114, obr. 2
 - poškození, omezení a postižení x poškození, aktivita a participace

OZNAČENÍ ODLIŠNOSTI – ŽÁK SE SVP TERMINOLOGIE / LEGISLATIVA

Do roku 2015

Podle legislativy – původní znění školského zákona č. 561/2004 Sb.

- = dítě/žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním a dítě/žák mimořádně nadaný
- **Zdravotní *postižení***
 - postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, poruchy učení nebo chování
- **Zdravotní *znevýhodnění***
 - zdravotní oslabení či dlouhodobá nemoc
- **Sociální *znevýhodnění***
 - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, postavení azylanta či uprchlíka

OZNAČENÍ ODLIŠNOSTI

NOVĚ

Podle současné legislativy

- „...osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností ...nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními ...potřebuje poskytnutí podpůrných opatření...“
- Žáky tak pro vzdělávací účely nečleníme podle původních diagnostických kategorií, ale hodnotíme jen potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání.

zdravotní znevýhodnění jako
zastřešující pojem

DĚLENÍ PODLE DRUHŮ POSTIŽENÍ (DLE M. SOVÁKA)

- východisko – v omezení zraku, sluchu, řeči, podpůrných a pohybových f-cí, inteligence, emocionality
- projev klinickým obrazem nebo chronickým onemocněním
- často v kombinaci

- Psychopedie

- Somatopedie

- Logopedie

- Surdopedie

- Tyflo- nebo Oftalmopedie

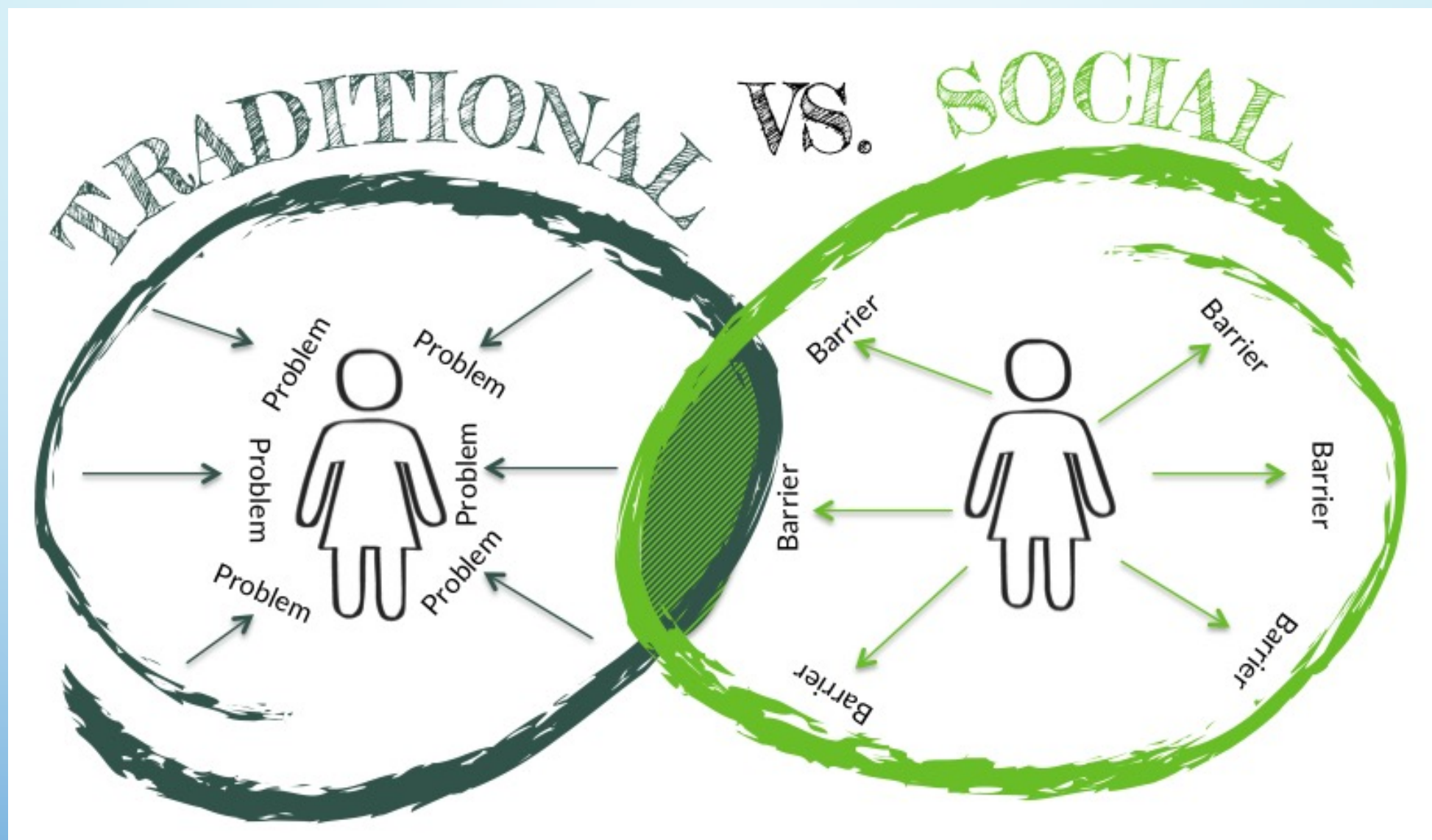
- Etopedie

- nově

- Specifické poruchy učení (SPU)

- kombinované postižení - ped. osob se souběžným postižením více vadami

MEDICINSKÝ A SOCIÁLNÍ MODEL POSTIŽENÍ

METODY

- **reedukační**

- zlepšují nerozvinuté funkce

- **kompenzační**

- zdokonalení výkonnosti jiných, než postižených funkcí

- **rehabilitační**

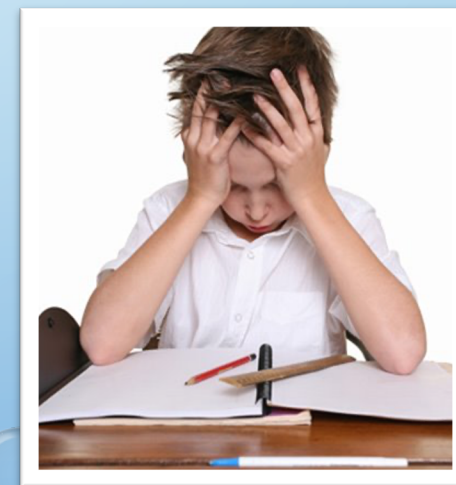
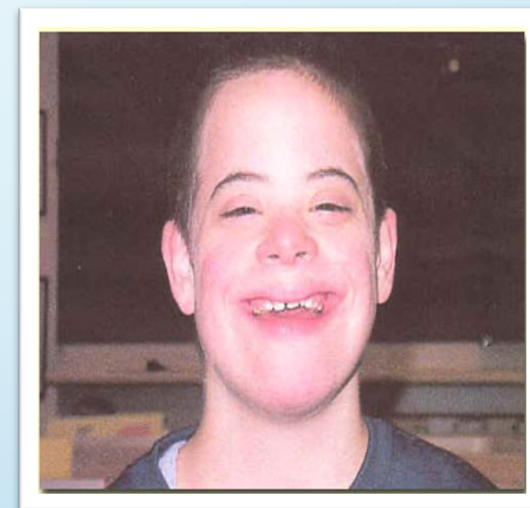
- ve významu znovu-uzpůsobení (rehabilitace)
- ve významu uzpůsobení (habilitace)
- s cílem odstranit následky postižení a dosáhnout socializace osoby

SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ ZÁSADY (KÁBELE)

- Zásada **prevence** – preventivní předcházení poruch (somatické, psychické) včasným preventivním vyšetřením
- Zásada **komplexnosti** – poskytnutí péče ve všech složkách a úsecích komplexní rehabilitační péče
- Zásada **dispenzarizace** – trvalé sledování jedince (v postižení není sám)
- Zásada **integrace, socializace a resocializace** – zařazování do různých forem společenského života
- Zásada **optimálního prostředí** – podnětné prostředí

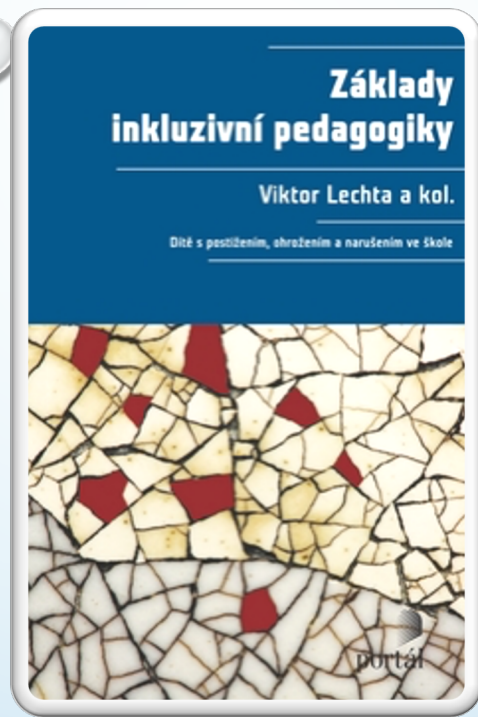
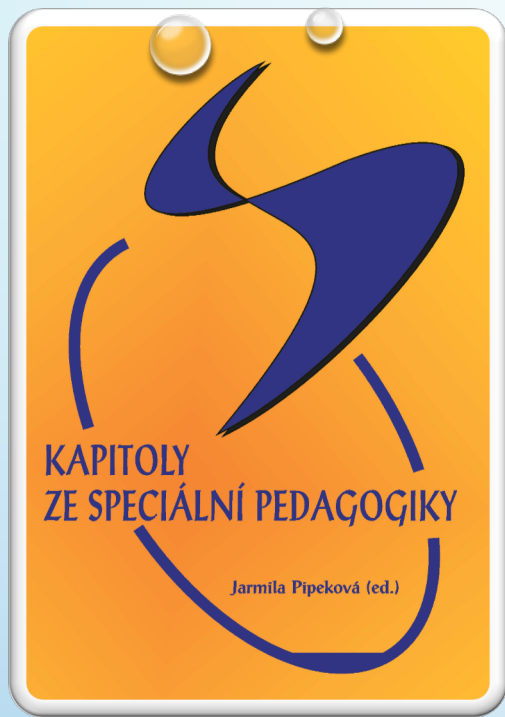
URČI, O KTEROU „PEDII“ SE JEDNÁ...

Kahoot.it

ZAJÍMAVOSTI

- <https://www.lideodvedle.cz>
- <https://lideodvedle.cz/metodiky/>
- <https://youtu.be/-QQV89b4y-M> – taxi
- <https://youtu.be/wvMEpRNobW8> - akrobacie
- https://youtu.be/6Rq_12gly4w - horolezec
- <https://youtu.be/YjQYLdAFgEA> - na zastávku - ZP
- <https://youtu.be/p26QUHhi28M> - překážka - ZP
- <https://youtu.be/6ZQf6U9Sagw> - autobus - ZP
- <https://youtu.be/MojJ2wLP4Eo> - nádraží - SP
- <https://youtu.be/DCzp-QTCiac> - komunikace - TP
- <https://youtu.be/UrB0ZuZbAUc> - plošina - TP
- <https://youtu.be/1z4Ocjo-9Pg> - exkurze - TP

POUŽITÁ LITERATURA